

Competentiescan voor jeugd- en gezinsprofessionals in de wijk

Gebruik dit instrument om na te gaan welke competenties bij jezelf of in je team aanwezig zijn of nog kunnen worden doorontwikkeld.¹ Deze scan hoort bij de brochure *Generalistisch werken met jeugd en gezin in de wijk. Tien taken in de praktijk*. (Nederlands Jeugdinstituut, 2016).

Werken vanuit een netwerk

Contact leggen met ouders, jeugdigen, professionals en vrijwilligers in de wijk

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Versterken van het netwerk in de wijk

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Ondersteunen van pedagogische basisvoorzieningen

Contact met lokale basisvoorzieningen leggen en onderhouden

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Deskundigheidsbevordering en ondersteuning van lokale basisvoorzieningen

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Aansluiten bij de vraag en werken op maat

Open en respectvol communiceren met ouders en jeugdigen

Veel leerpunten

Veel sterke punten

In kaart brengen van vragen en problemen van ouders en jeugdigen

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Helpen een (gezins)plan op te stellen

Analyseren en vaststellen van hulp- en ondersteuningsvraag

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Uitwerken van een plan van aanpak

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Versterken eigen kracht

Activeren en versterken van krachten van ouders en jeugdigen

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Activeren en benutten van de sociale omgeving rond ouders en jeugdigen

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Versterken van de opvoeding en ontwikkeling

Informerend over en analyseren van opvoedingssituatie en ontwikkeling jeugdigen

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Versterken van de opvoeding en ontwikkeling

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Bewaken van grenzen bij het versterken van de opvoeding en ontwikkeling

Veel leerpunten

Veel sterke punten

¹ Op basis van de *Norm van de verantwoorde werktoedeling* zoals geformuleerd in het *Kwaliteitskader Jeugd* moeten voor sommige werkzaamheden geregistreerde professionals worden ingezet.

Optreden bij onveiligheid en crisissituaties

Inschatten en vergroten van de veiligheid van de jeugdige

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Interveniëren in crisissituaties

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Inzetten specialistische hulp

Nemen van een besluit samen met ouders en jeugdige

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Samenwerken met andere disciplines

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Versterken van functioneren op andere domeinen

Ondersteunen van ouders en jeugdigen op andere leefgebieden

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Afstemmen van de hulp

Bijdragen aan inter- en multidisciplinaire (keten-)samenwerking

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Communiceren over de hulp

Veel leerpunten

Veel sterke punten

Leer- en ontwikkelvragen

Waar liggen mijn krachten?

Hoe kunnen mijn teamleden hiervan leren?

Welke competenties wil ik verder ontwikkelen?

Hoe kan ik daarbij de competenties van mijn team(leden) benutten?

Welke aanvullende kennis heb ik nodig?

Tien taken voor generalistisch werken met jeugd en gezin in de wijk

1 Werken vanuit een netwerk

Werkt omgevingsgericht, in de buurt, vanuit het CJG of algemene basisvoorzieningen als scholen en kinderopvang. Legt op laagdrempelige manier contact met de jeugdige en ouders en allen die vrijwillig of beroepsmatig werken met jeugdigen. Hij/zij is zo op de hoogte van wat er leeft en kan zich zelfbewust profileren met kennis van de lokale samenleving en anderen informeren over zijn/haar werkwijze.

2 Ondersteunen van pedagogische basisvoorzieningen

Werkt met professionals van algemene jeugdvoorzieningen, om preventieve kracht en vroegtijdige signalering te bevorderen. Is zichtbaar, begeleidt de professionals hierin en biedt consultatie voor keuzen in aanpak. Brengt expertise en kennis in en maakt gebruik van expertise en kennis van partners. Sluit aan bij werkwijze en organisatie van voorzieningen zelf.

3 Aansluiten bij de vraag en werken op maat

Werkt 'op maat', vraaggericht, neemt betrokken, respectvolle vertrouwenspositie in naast jeugdige en ouder en licht toe wat hij/zij te bieden heeft. Start ligt bij wat ouders en jeugdige nodig hebben bij de opvoeding en om gezond en veilig op te groeien. Aansluitend bij vragen, behoeften en wensen voor korte of langere ondersteuning.

4 Helpen een (gezins)plan op te stellen

Gaat met gezin na wat de verhouding tussen draaglast en draagkracht is. Kijkt samen met het gezin en de jeugdige niet alleen naar de opvoeding, maar ook naar aspecten als werk, inkomen, wonen en welzijn. Helpt de jeugdige en ouders bij het formuleren van doelen voor de hulp en ondersteuning en gaat na wie hen daarbij gaat helpen. Het uitgangspunt hierbij is licht als het kan en zwaar als het moet.

5 Versterken eigen kracht

Richt zich op de mogelijkheden van het gezin zelf en hun netwerk. Uitgangspunt hierbij is het activeren en versterken van de eigen kracht van het gezin en de jeugdige en de sociale omgeving. Ondersteunt opvoeders bij het zelf versterken van het sociale netwerk (familie, vrienden, kennissen) en het gebruik van voorzieningen in de buurt.

6 Versterken van de opvoeding en ontwikkeling

Adviseert over een preventieve aanpak bij lichte problematiek. Betreft het gezin en andere belangrijke hulp- en steunbronnen. Laat directe opvoedingstaken zo veel mogelijk bij opvoeders en

motiveert hen deze op te pakken. Werkt oplossingsgericht en gaat steeds na wat jeugdigen en gezinnen zelf kunnen en biedt hen handvatten. Als draagkracht te kort schiet, wordt direct ondersteuning of praktische hulp georganiseerd zodat ouders de opvoeding weer aankunnen.

7 Optreden bij onveiligheid en crisissituaties

Intervenieert bij (dreigende) crisissituaties. Blijft in gesprek met ouders en maakt een snelle inschatting of specialistische hulp nodig is. Probeert eerst de situatie te stabiliseren met benutting van kracht en sociaal netwerk van gezin. Primaire focus is dat de jeugdige veilig is. Vraagt consultatie van specialisten uit of buiten het team, teamleider en/of gedragswetenschapper. Regelt indien nodig snelle plaatsing (spoed uithuisplaatsing) en blijft ook dan betrokken bij het gezin.

8 Inzetten specialistische hulp

Gaat samen met jeugdige en gezin, en in overleg met andere disciplines in het team na welke aanvullende hulp nodig is. Legt, in overleg met gezin, contact met hulp- en dienstverleners (domeingeneralisten of specialisten). Deze kunnen uit het eigen multidisciplinair team of aanvullend worden betrokken. Bespreekt of specialistische diagnose nodig is. Het principe één gezin, één plan is leidend.

9 Versterken functioneren op andere domeinen

Biedt integrale ondersteuning bij het versterken van ouders en jeugdigen op andere domeinen. Bijvoorbeeld ondersteunen van sociaal en maatschappelijk functioneren, versterken of toeleiding naar onderwijs, werk en vrije tijdsbesteding, organiseren schuldhulpverlening. Sluit aan bij wensen en krachten, geeft advies, reikt gedragsalternatieven aan en draagt bij aan stabiliseren van de situatie. Betreft indien nodig andere hulp- / dienstverleners of specialisten in overleg met gezin.

10 Afstemmen van de hulp

Verzorgt, waar gewenst, namens jeugdige of opvoeders de afstemming van hulpverlening met professionals in andere leefgebieden. Ondersteunt vanuit het gezinsplan zo nodig het gezin bij het maken van afspraken met andere hulpverleners en ondersteunt bij de manier waarop verschillende betrokkenen elkaar informeren over voortgang van de hulp. Coördineert indien nodig en gewenst de hulp; regie blijft zoveel mogelijk bij het gezin. Volgt samen met gezin voortgang van hulp van andere hulp- en dienstverleners. Bewaakt samen met gezin het nakomen van afspraken en spreekt daar betrokkenen op aan. Blijft aanspreekpersoon, ook na afronding van gespecialiseerde hulp.

